

GJENDJA ME GRIPIN NË REPUBLIKËN E MAQEDONISË SË VERIUT,
SEZONI 2022/2023
(java e 9, deri më 05.03.2023)

Të dhëna javore

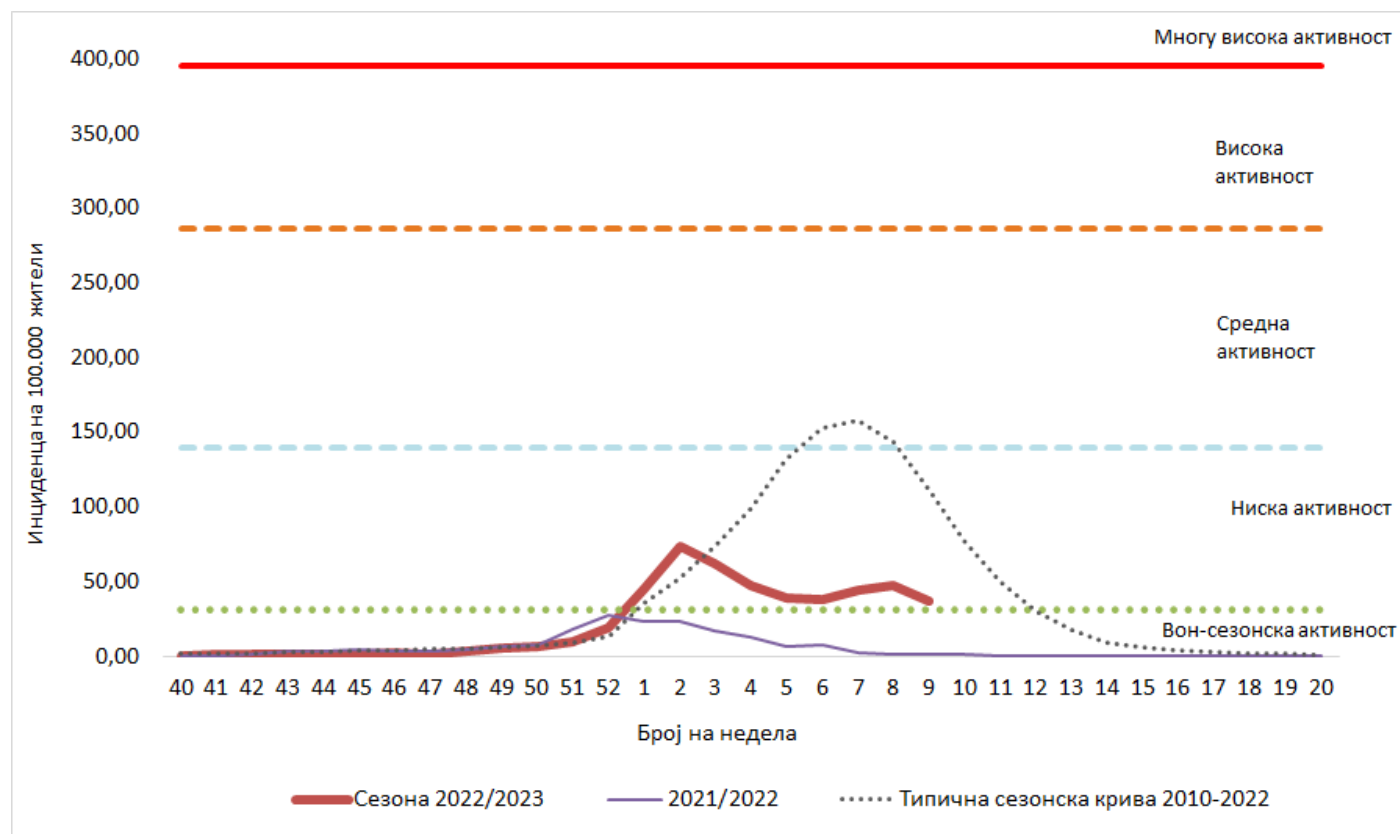
Gjatë javës së nëntë të vitit 2023 (nga 27.02-05.03.2023), në Republikën e Maqedonisë së Veriut janë raportuar gjithsej 667 ($I=36,3/100.000$) raste të të prekurve nga gripit/sëmundjet e ngjashme me gripin, 23,5% më pak se javën e kaluar.

Numri i rasteve të raportuara gjatë kësaj jave, krahasuar me javën e nëntë të sezonit të kaluar ($n=17$) është më i madh për 39,2 herë, ndërsa krahasuar me numrin e rasteve për javën e nëntë sipas lakores tipike epidemike (e modeluar sipas 12 sezoneve të fundit) ($n=2.026$) është zvogëluar për 67,1%. (Grafiku 1)

Gjatë javës së nëntë, pranë laboratorit të virusologjisë të ISHPRMV kanë arritur 54 materiale për analiza laboratorike për gripin paralelisht të analizuara edhe për grip edhe për COVID-19 dhe 13 (24,1%) kanë rezultuar pozitive për prani të virusit të gripit 12 Influenza A/H1pdm dhe 1 Influenza A/H3.

Tashmë nëntë javë rresht incidenca e raportuar është mbi kufirin sezonal të virusit të gripit ($I=30,91/100.000$), pra tashmë për gjashtë javë me radhë jemi në sezonin e gripit (Grafiku 1).

Grafiku 1. Intensiteti dhe shpërndarja javore e të sëmurëve me grip/sëmundje të ngjashme me gripin sipas lakores së pritur epidemike 2010-2022, sezoni 2021/2022 dhe sezoni 2022/2023

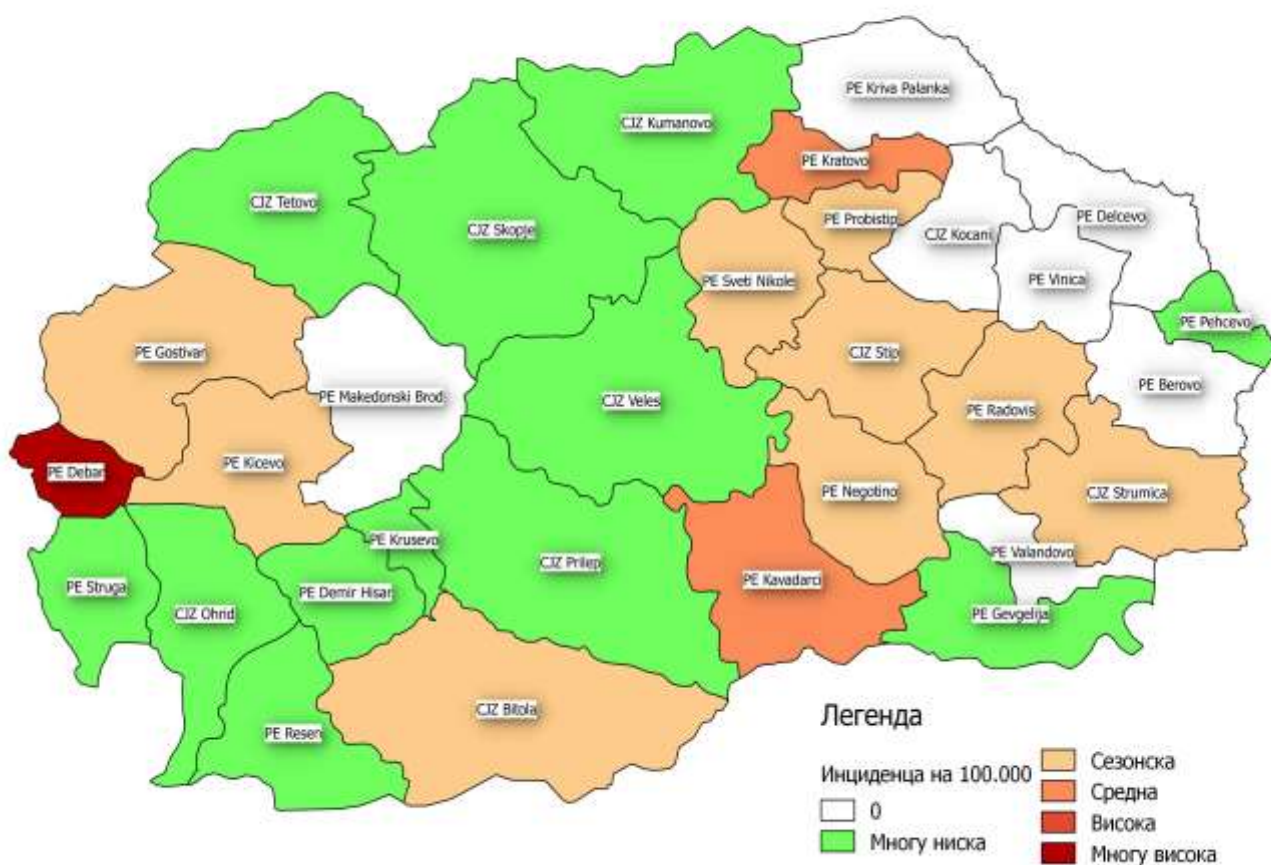

Sipas moshës, 427 persona i përkasin grupmoshës nga 15-64 vjet, 121 janë fëmijë nga 5-14 vjet. Incidencë më e lartë (58,0/100.000) është regjistruar tek fëmijët nga 0-4 vjet.

Raste të të sëmurëve kanë raportuar nga 24 QShP/NjR, Dibër – 115, ndërsa në qytetet e tjera numri i rasteve është nën 100.

12 njësi të raportimit këtë javë kanë raportuar për aktivitet shumë të ulët të gripit, ndërsa 9 sezonal, 2 aktivitet mesatar dhe 1 aktivitet shumë të lartë të virusit të gripit. (Hartogrami 1).

Hartogrami 1. Niveli i aktivitetit të gripit sipas incidencës në 100.000 banorë, java e nëntë 2023

Gjatë javës së 9-të është regjistruar një rast i vdekjes si pasojë e gripit e lidhur me gripin. Bëhet fjalë për një person 51-vjeçar nga Shkupi i cili ka qenë i shtruar në Klinikën për Sëmundje Infektive dhe Gjendje Febrile. Te i ndjeri është konstatuar prania e sëmundjeve bashkëshoqëruese (obeziteti) dhe ai nuk ka qenë i vaksinuar kundër gripit sezonal. Te i ndjeri është konfirmuar laboratorikisht Influenza A/H1pdm.

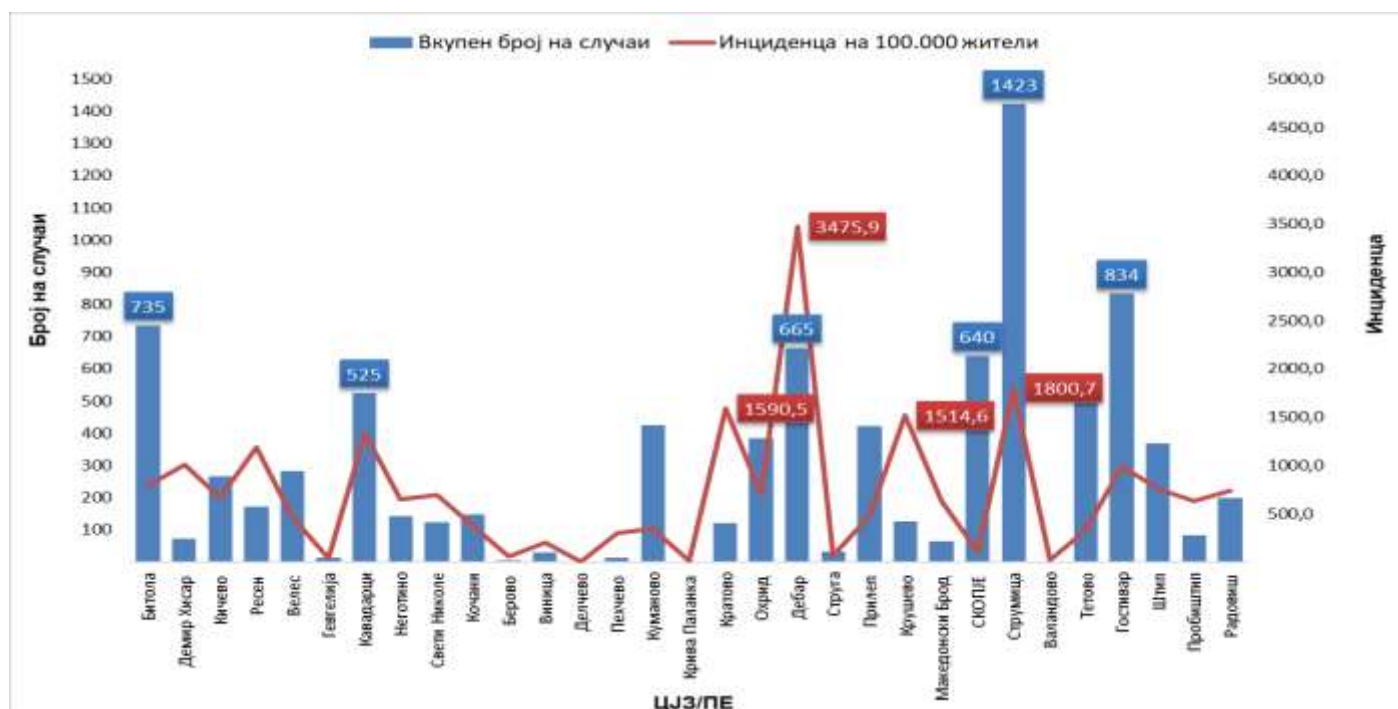
МБИКËQYRJA EPIDEMIOLOGJIKE -Të dhëna kumulative

Në sezonin 2022/2023 numri i përgjithshëm i rasteve me grip/sëmundje të ngjashme me gripin është 8.860 (I=482,4/100.000).

Krahasuar me të njëjtën periudhë gjatë sezonit të kaluar (n=3.642), numri i rasteve të raportuara është për 2,4 herë më i lartë, ndërsa në raport me modelin për 12 vitet e fundit (n=18.699) është regjistruar një rënie prej 52,6%.

Raste të gripit kanë raportuar 30 QShP/NjR. Numri më i madh i të sëmurëve (n=1.423) është regjistruar në Strumicë, Gostivar (n=834) dhe Manastir (735), ndërsa incidencë më e lartë kumulative (3.475,8/100.000) në territorin e Dibrës. (Tabela 1)

Grafiku 2. Shpërndarja e rasteve me grip sipas QShP/NjR dhe incidenca në 100.000 banorë, sezoni 2022/2023

Sa i përket shpërndarjes të të sëmurëve sipas grupmoshave, numër më i madh të të sëmurëve sipas grupmoshave është raportuar tek grupmosha nga 15-64 vjet - 5.093 (62,2%) ndërsa incidencë më e lartë (828,5/100.000) tek fëmijët nga 0-4 vjet (n=790). (Tabela 1)

Shpërndarja e rasteve i rasteve me grip/sëmundje të ngjashme me gripin sipas muajve (Tabela 1):

- tetor – 62 raste ose 0,7%
- nëntor – 82 raste ose 0,9%
  - dhjetor – 786 raste ose 8,9%
  - janar – 4.176 raste ose 47,1%.
  - shkurt – 3.087 raste ose 34,8%.
  - mars – 667 raste ose 7,6%.

Deri më tani janë regjistruar 4 raste të vdekjes si pasojë e gripit, 3 nga Shkupi dhe 1 nga Shtipi, 3 nga të cilët i përkasin grupmoshës 15-64 vjet dhe 1 mbi 65 vjet, me komorbiditete, të shtruar në spital dhe të pavaksinuar kundër gripit sezonal.

MBIKËQYRJA VIRUSOLOGJIKE (mbikëqyrja rutinore) – Të dhëna kumulative

Që nga fillimi i sezonit 2022/2023, deri më javën e nëntë, për analiza laboratorike për gripin kanë arritur 5.600 materiale, nga mbikëqyrja rutinore.

Janë regjistruar 218 raste pozitive, 91 Influenza A/H3, 89 influenza A/H1pdm dhe 30 Influenza A e pasubtipizuar 7 Influenza B Victoria dhe 1 Influenza B. (Grafiku 3)

MBIKËQYRJA SENTINEL NDAJ SARI (Infeksioneve Respiratore Akute Serioze)

Mbikëqyrja sentinel zbatohet si mbikëqyrje shitesë e sistemit të rregullt për mbikëqyrje të gripit dhe COVID-19 në Republikën e Maqedonisë së Veriut, me qëllim që të fitohen informacione më të detajuara në lidhje me incidencën, intensitetin, llojin e virusëve që qarkullojnë që të mundësohet një reagim në kohë me masa adekuate.

Mbikëqyrja SARI sentinel zbatohet në 7 spitale mbikëqyrëse, 5 në Shkup (KU të sëmundjeve infektive dhe gjendjeve febrile, KU të sëmundjeve të fëmijëve, KU të pulmoalergologjisë, ShPQ 8 Shtatori dhe ISMF Kozle) dhe një në Prilep (SP Prilep) dhe Shtip (SK Shtip). Definicioni për një rast të SARI sipas të cilës zbatohet mbikëqyrja është harmonizuar me definicionin e rastit nga OBSH-ja.

Nga këto vende, gjatë kësaj jave janë raportuar gjithsej 76 raste SARI. Numri më i madh është raportuar nga KU e sëmundjeve të fëmijëve (n=30; 39,5%). Ndërsa sa i përket moshës, numri më i madh i rasteve SARI (n=29; 38,2%) janë raportuar në mesin e grupmoshës 0-4 vjet.

Gjatë javës së nëntë, numri i përgjithshëm i pranimeve në vendet sentinel është 206, me 4 raste në kujdes intensiv. Gjatë kësaj jave 36,9% e të gjitha pranimeve janë në për SARI. Ngarkesë më e madhe prej 32,1% vihet re tek personat mbi 65 vjet vjet.

Gjatë javës së nëntë, pranë laboratorit të virusologjisë të ISHPRMV kanë arritur 41 materiale nga SARI të raportuara për analiza laboratorike për gripin paralelisht të analizuara edhe për grip edhe për COVID-19. 11 (26,8%) kanë rezultuar pozitive për prani të virusit të gripit – 7 Influenza A/H1pdm 2 Influenza A/H3 dhe 2 Influenza B/Victoria. Në 3 mostra është vërtetuar COVID-19.

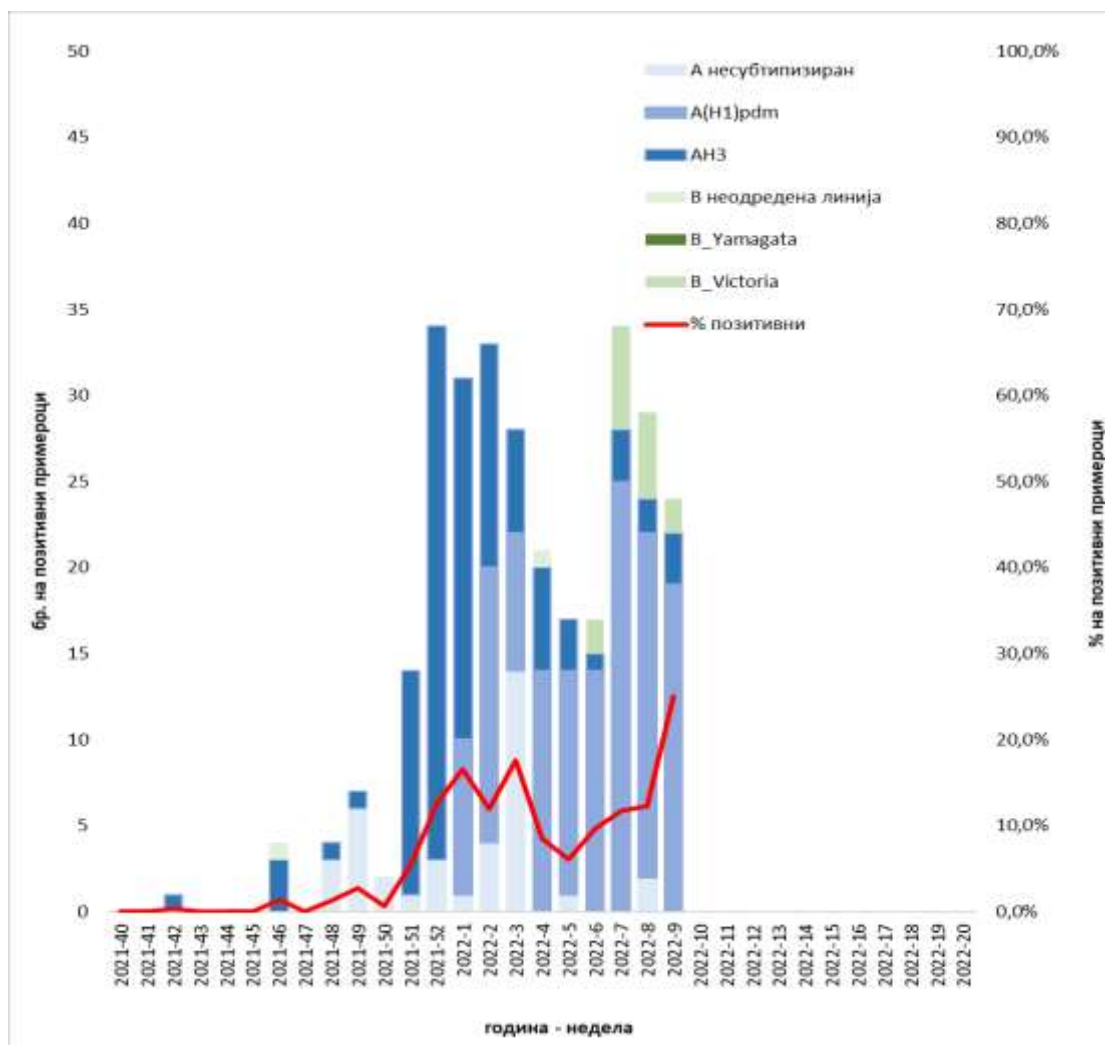
Kumulativisht, nga të gjitha vendet sentinel, janë raportuar gjithsej 1091 raste SARI, të gjitha nga sentinel SARI vendet në Shkup dhe Shtip. Numri më i madh i rasteve SARI (n=441; 40,4%) janë raportuar në KU e fëmijëve. Sa i përket shpërndarjes së rasteve sipas grupmoshës, numri më i madh i rasteve SARI është regjistruar tek grupmosha 0-4 vjet (n=600; 55,0%).

Kumulativisht, numri i pranimeve në vendet sentinel është 4.123, nga të cilët 173 në kujdes intensiv. Nga të gjitha pranimet, 26,5% janë për SARI. Ngarkesë më e madhe 34,2% vihet re tek grupmosha nga 30 - 64 vjet.

Kumulativisht, për analiza laboratorike janë dorëzuar 402 materiale nga rastet e raportuara SARI. Janë regjistruar 82 (20,4%) raste pozitive me grip, 49 Influenza A/H1pdm, 17 Influenza A/H3, 7 Influenza A e pasubtipizuar, 8 Influenza B/Victoria dhe një Influenza B e pasubtipizuar.

Janë regjistruar 16 raste pozitive të KOVID-19. Nga mostrat SARI, 80 janë testuar për virusin sincial respirator dhe 42 kanë rezultuar pozitive. Tek 10 mostra është detektuar prani e Adeno Virusit, ndërsa tek një – Entero virus. (Grafiku 3).

Grafiku 3. Shpërndarja javore e numrit dhe përqindja e rasteve pozitive të gripit, mbikëqyrja rutinore dhe sentinel, Republika e Maqedonisë së Veriut 2022/2023

KOMENT EPIDEMIOLOGJIK

Vihet re një rritje e numrit të sëmundjeve të ngjashme me gripin, i cili është mbi kufirin javor për aktivitet sezonal dhe për herë të parë këtë javë është arritur pregu për hyrje epidemiologjike në sezonin e gripit. Rezultatet e fituara nga mbikëqyrja virusologjike janë mbi kufirin e pozitivitetit 10%. Sipas këtyre të dhënave RMV ka një përhapje të gjerë rajonale dhe intensitet të lartë të aktivitetit të virusit të gripit.

VAKSINIMI KUNDËR GRIPIT SEZONAL

Vaksinimi kundër gripit është mbrojtja më e mirë nga kjo sëmundje, prandaj Instituti i shëndetit publik e rekomandon atë për të gjithë popullatën, sidomos për personat që përkasin në grupet vullnerable (sipas rekomandimeve të OBSH-së):

- Personat e moshuar (mbi 65 vjet)
- Fëmijët në moshë nga 6 deri në 59 muaj
- Personat mbi 6 muaj e me sëmundje kronike
- Gratë shtatzëna dhe
- Punonjësit shëndetësorë.

Për sezonin 2022 /2023, Ministria e shëndetësisë siguroi 40 000 doza të vaksinë katërvalente falas për këto kategori të popullatës.

Vaksinimi kundër gripit për sezonin 2022/2023 filloi në 19.10.2021 dhe zbatohet në Shtëpitë e shëndetit dhe/ose Qendrat e shëndetit publik me Njësitë e tyre rajonale. Caktimi i termineve për vaksinat falas bëhet nëpërmjet uebfaqes www.vakcinacija.mk.

Sipas të dhënave nga Drejtoria për shëndetësi elektronike, që nga fillimi i vaksinimit e deri në mbylljen e këtij raporti gjithsej janë vaksinuar 52.774 persona të grupeve të rrezikuara të popullatës me vakcina falas. Sa i përket vaksinave komerciale 2.632 persona.

6.000 vakcina shtesë janë siguruar nga ana e Qendrave të shëndetit publik si vakcina për pjesën tjetër të popullatës dhe ato mund të merren për një kompensim financiar të caktuar në Qendrat e shëndetit publik dhe Njësitë e tyre rajonale.

Deri në javën e nëntë në RMV janë vaksinuar gjithsej 55.406 persona me vakcina komerciale.

RAJONI EVROPIAN

*BURIMI: <https://flunewseurope.org/>

Sipas raportit të Flu News Europe të publikuar për javën e tetë të vitit 2023, për aktivitetin e virusit të gripit në mbarë rajonin Evropian.

- 21 nga 38 vende nga rajoni kanë raportuar shpërndarje të gjerë të aktivitetit të virusit të gripit, që flet për një qarkullim të lartë të gripit në rajon.
- Përqindja e të gjitha mostrave në mbrojtjen shëndetësore primare sentinel është 25%.
- Janë detektuar edhe Influenza A edhe Influenza B, me një dominancë të A/H1pdm09 në mbikëqyrjen sentinel dhe në atë të rregullt.
- Janë raportuar hospitalizime të rasteve të konfirmuara në laborator nga repartet e kujdesit intensiv, repartet e tjera dhe nga mbikëqyrja SARI. Dominjnë infeksionet me influenza A/H1pdm09.

Sipas treguesve kualitativ në raport me intensitetin, 6 vende janë në nivel bazik, 11 nivel të ulët, 19 me intensitet mesatar, 2 me intensitet të lartë të aktivitetit të virusit të gripit.

Sipas shpërndarjes gjeografike, 4 vende kanë raportuar raste sporadike, 4 vende shpërndarje lokale, 8 përhapje rajonale, ndërsa 21 vende shpërndarje të gjerë.

Departamenti i epidemiologjisë të sëmundjeve infektive

